

De indirecte rede

N°7

Hoofdzin + 'dat' + bijzin

Tegenwoordige tijd:

Directe rede	Tijd		Indirecte rede	Tijd
Hij zegt: "Koos blijft daar."	Tegenwoordige tijd	→	Hij zegt dat Koos daar blijft.	Tegenwoordige tijd
Hij zegt: " Koos bleef daar."	Onvoltooid verleden tijd	→	Hij zegt dat Koos daar bleef.	Onvoltooid verleden tijd
Hij zegt: "Koos is daar gebleven."	Voltooid tegenwoordige tijd	→	Hij zegt dat Koos daar is gebleven.	Voltooid tegenwoordige tijd
Hij zegt: "Koos zal daar blijven."	Toekomende tijd	→	Hij zegt dat Koos daar zal blijven (blijft).	Toekomende of tegenwoordige tijd
Hij zegt: "Koos zou daar graag blijven."	Hypothetische tijd	→	Hij zegt dat Koos daar graag zou blijven.	Hypothetische tijd

Verleden tijd:

Directe rede	Tijd		Indirecte rede	Tijd
Hij zei: "Koos blijft daar."	Tegenwoordige tijd	→	Hij zei dat Koos daar bleef.	Onvoltooid verleden tijd
Hij zei: " Koos bleef daar."	Onvoltooid verleden tijd	→	Hij zei dat Koos daar was gebleven.	Voltooid verleden tijd
Hij zei: "Koos is daar gebleven."	Voltooid tegenwoordige tijd	→	Hij zei dat Koos daar was gebleven.	Voltooid tegenwoordige tijd
Hij zei: "Koos zal daar blijven."	Toekomende tijd	→	Hij zei dat Koos daar zou blijven (bleef).	Hypothetische of onvoltooid verleden tijd
Hij zei: "Koos zou daar graag blijven."	Hypothetische tijd	→	Hij zei dat Koos daar graag zou blijven.	Hypothetische tijd

Bij deze voorbeelden is het werkwoord 'zeggen' gebruikt. Hier kunnen ook werkwoorden als 'antwoorden', 'roepen' en 'denken' ingevuld worden.

Het vormen van de indirecte rede

Bij het vormen van de indirecte rede moet er op een paar dingen gelet worden:

- ➡ De aanhalingstekens verdwijnen.

Voorbeeld:

Jan zegt: "Ik ga naar huis."

Jan zegt dat hij naar huis gaat.

- ➡ De persoonlijke voornaamwoorden moeten soms aangepast worden.

Voorbeeld:

Hij zegt: "Ik ga naar huis."

Hij zegt dat **hij** naar huis gaat.

- ➡ 'Deze' wordt 'die' en 'dit' wordt 'dat'.

Voorbeeld:

Mama zegt: "Ik heb **dit** boek net uitgelezen".

Mama zegt dat ze **dat** boek net heeft uitgelezen.

- ➡ Bij het maken van de indirecte rede in zinnen in de gebiedende wijs moeten de werkwoorden 'mogen' of 'moeten' toegevoegd worden.

Voorbeeld:

Zij zegt: "Kom om vijf uur thuis!"

Zij zegt dat je om vijf uur thuis **moet** komen.

Hij zegt: "Speel niet in die zandbak."

Hij zegt dat ik niet in die zandbak **mag** spelen

De indirecte vraag

Vraagzin + 'of' + bijzin

Een uitzondering op de indirecte rede is de indirecte vraag. Deze wordt ingeluid met het woordje 'of' of met een vraagwoord en het vraagteken vervalt.

- ➡ Vragen zonder vraagwoord (gesloten vragen)

Directe rede	Indirecte rede
Hij vroeg: "Ga je naar de bioscoop?"	Hij vroeg of ik naar de bioscoop ging.
Wij vragen: "Rijden de treinen vandaag?"	Wij vragen of de treinen vandaag rijden.

- ➡ Vragen ingeleid met een vraagwoord (open vragen)

Directe rede	Indirecte rede
Ik vroeg hem: " Wanneer heb je die film gezien?"	Ik vroeg hem wanneer hij die film had gezien.
Ik vroeg haar: " Hoe gaat het met je broer?"	Ik vroeg haar hoe het met haar broer ging.